

Inregistrat la Trib. Cluj S. III. sub Nr. 847—1938.

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Alapította: TELEKYNÉ FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA. Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Teleky József.

Hinta-palinta...

VIII. ÉVFOLYAM
13. sz.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1940. JULIUS
1.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87

HAZAMEGYÜNK.

Gyöngye szíved, édes anyám,
Mostanában fájhat,
Ha estéli csöndes magány
Födi be a házat...

Ha fölcsendül az ajkadon
A bűnbánó ének:
Meggérded, hogy minket töled
Mért vitt el az élet?

Ha feljön az első csillag
Az alkonyi égen,
Könnyhullatva elkesered:
Mért nincs úgy, mint régen?

Gyöngye szíved édesanyám,
Sajogva ne fájjon!
Hazamegyünk mindannyian
Tehozzád a nyáron.

Hegyi Mózes.

Olvasd el, hogyan kell helyesen írunk!

J. Jácint és nem jácintb, jaj a végén egy j-vel írandó, jajkiáltás, jajszo, jajveszékelés, mint összetett szavakat egybeírjuk. A hónapok elnevezéseit kisbetűvel kezdjük: január, januárius; rövidítve jan. Az országok neveit, mivel tulajdonnevek, nagy kezdőbetűvel írjuk: Japán, Japánország, de ha jelzőnek használjuk, kisbetűvel kezdjük: pld. japán ember, japán nyelv, japáni. A keresztnévek nagy kezdőbetűvel írandók: Jankó, Jansci, János, Janka, Jani, Jenő; járás-keelés ikerszó, tehát a két szó közé összekötő jelt használunk. Így kell írni ezeket az összetartozó szavakat is: járton-jár, vagy jár-keel. Játszik, játszom, játsz, játszuk, (és nem jáccik, jáccom stb.) Felszólító vagy parancsoló módban az sz betűt megkettőztetjük, így lesz aztán: játssza, játsszatok, játsszék; elválasztásnál eképp írjuk: játsz-sza, játsz-szatok, játsz-szék. Javal vagy javall, javalta vagy javallotta, javasol; javít (az íté igeképző mindig hosszú i) javítsa (és nem javiccsa), javítsam, javítsad; jégbarlang, jeggyűrű (kiírjuk mind a két gy betűt, mert két külön szó kettősbetűi kerültek össze); jegyezd vagy jegyezzed; jegykiadás, jelleg, jellem, jelöl, jelölés; jer vagy gyere, jere vagy gyere a jön igének alakjai; jegyes, jegyesség; jobb, jobbra, jobbadán, jobbágy, jobbkéz, jókor, jóllakik, jóllakott, jóllehet = ámbár, jólét (rosszullét), általában a jól szóval összekötött szavak egybeírandók: jóláll, jólérzi, jólésik, jóljárt, jólhangzás, jóltevő stb.; jó módú, jóra való, jókora (darab kenyér); jó, jós, jóság, jósa (és nem józsda!), Jóska, Józsi. Jósika régi főúri családnév, s-sel írandó, bár ezt a család-

nevet helyesen így kell kimondani: Jósika; jövök, jössz, jön, jövünk, jöttök, jönnek, jöjnek, jöjj, jöj-jön, jönnék, jöjjetek vagy jertek (gyertek), jöjj vagy jere (gyere); jön-megy ikerszavas ige, tehát összekötőjellel írjuk. Hasonlóképp kell írni a jöttment, vagy a jödögélt-mendegélt ikerigéket is. Ha olyan valakit akarunk jelezni, aki kóborló, vándorló természetű, s nincs egyhelyben maradása, akkor a jöttmentet, mint jelzót összeírjuk, pld. jöttment ember; Judit keresztnév, nagy kezdőbetűvel írjuk; itt megismételjük, hogy a hónapok neveit kis betűvel kezdjük, tehát június, július, júh, júhok, júhval (a h betűt nem szabad kiejteni); juss (jogosultság) jussa van hozzá, jut, jutott, jussak (hazáig) juss, jusson. (Tehát a juss szó főnevet is jelent, s a jut ige felszólító módjának második személye is: juss (két s-sel).

Kertészkedjünk kis cimborák!

Ne feledkezzünk meg a szobanövényekről sem.

A levéltetvek és a pajzstetvek a virágkedvelőknek sok bosszúságot okoznak és meghusítják egyes szobanövények tartását. Így a szép cinerariafajták igen hamar megtetvesednek és elpusztulnak. Nagyon hiányos tisztogatási mód, egyszerűen izléstelen, ha a levéltetveket kézzel szedjük le a növényekről. Ily módon nem is tudjuk a rendkívül gyorsan szaporodó levéltetveket elpusztítani. A levéltetvek és pajzstetvek pusztítására biztos szer a rovarporos, szappanos keverék. Készítése a következő: 200 gramm káliszappant (patikában lehet venni) feloldunk tíz liter meleg vízben és az oldat után a folyadékhoz 150 gramm friss rovarport (szintén gyógyszerárban kapható) kell lassanként hozzátölteni. Az utóbbinak adagolásánál arra kell vigyáznunk, hogy a rovarpor össze ne csomósodjék. Amennyiben ilyen csomók keletkeznének, úgy azokat ujjaink között széjjelmorzsoljuk. Aztán az így elkent oldatot valamilyen erre alkalmas ritkább szöveten keresztül szűrjük és az elkészített szerrel hozzá fogunk a pusztításhoz.

Legjobb, ha a folyadékot egy nagyobb tálba vagy kisebb teknőbe öntjük, amelyben a tetvektől megtámadt növény lombzatát kényelmesen megmíthetjük. A cserép földjét kezünkkel visszatartjuk, hogy ki ne hulljon és a növény minden részét bemejtjük e fürdőbe, amely 15—20 percig tart. Ez idő alatt a folyadék jól átjárja a tetűkkel ellepett helyet és rövidesen végez a kártevőkkel. Három-négy óra múlva kissé langyos állott vízzel telt tálban gondosan lemossuk az irtószerrel letelekről. Hat-nyolc nap múlva ismét átvizsgáljuk növényeinket, s ha kivételesen mégis találunk tetűt, még egyszer megismételjük a fenti eljárást. A káliszappan vagy zöldszappan s a rovarpor is olcsó anyag.

Vallomás.

*Virágos kis falu, hogy szeretlek Téged!
Aranyos kereiben őrzem a képed.
Aranyos keretben lelkem fehér falán:
Féltett és megbecsült ritka emlék gyanánt.*

*Művész képzelete nem alkothat szebbet;
Selymet sem szőttek még soha fényesebbet
Mint amilyen az Ég, mely feletted kéklík
S betakar zöldelő határod széléig.*

*S nincsen a világnak olyan énekese,
Ki pacsirtáddal a versenyt felvehesse.
Vagy fülemüléddel szagos bokrok alján:
Nyarak csillagszemű, édes éjszakáján.*

*Szeretem őrtálló jegenyéid sorát,
Akácod, hársfáid zümmögő sátorát.
Hímes köntösökben páváskodó néped,*

*Amint harangszóra a templomba lépked.
Ispiláng rózsáján derülő örömet.
Ha a kör közepén táncra perdül lábuk:
Angyalok kacagnak a mennyégből rájuk.*

*Kicsi szülő falum, hogy szeretlek téged!
Elviszem a sűrű napsugaras képed.
Ott őrzöm szüleim drága képe mellett.
Betöltitek hárman, az egész lelkemet!*

L. Ady Mariska.

Mese a mérges beléndekről.

Irta: Balla Ilona.

Mikor a Jóisten a virágokat megteremtette, mindegyiknek adott valamit, amivel magát kedvessé, vonzóvá tegye a földön. A tulipánt szép színekbe öltöztette, a liliomnak, rezedának csodás illatot adott, hóvirágnak, ibolyának kelyhébe édes nektárt csepegtetett, némelyiket pedig szép színekkel, jó illattal, édes mézzel egyaránt megajándékozta. A beléndekről viszont, mintha teljesen megfeledkezett volna. Ez szegény, megrökönyödve nézte szennyessárga virágát, melybe édes méz helyett halálhozó mérget kapott. Ilyenformán még szerencsének volt mondható, hogy kellemetlen, bódító illatával távol tudta magától tartani Isten többi teremtményeit. Madár reá sose szállott, kis méh messze elkerülte, gyermek csokorba nem kötötte. Az óvatos ember a beléndek veszélyes voltát tudtul adta országnak-világnak és elnevezte mérges beléndeknek.

— Mit is keresek itt, a sok szép, illatos virág között, ahol mindenki újjal mutat reám, s csak veszélyeztettem az állatok és emberek életét — gondolta a beléndek s otthagya virágtársait, kiköltözött a kertekből, parkokból. Megkereste a legelhagyatottabb helyeket, útszéli árkokat, s meghúzódott egy-egy terebélyes bogáncs árnyékában, meglapult a tövises bojtortján hatalmas levelei alatt, elvegyült az útszéli fűvek közé, — de még ezek is lenézték, alig akartak szóbaállni vele. A beléndek belátta, hogy igazuk van; szinte rettegett, hogy valaki le találja szakítani. Örült, ha az út pora úgy belepte, hogy teljesen észrevétlen maradhatott a járókelők előtt. Bánatában legjobban szeretett volna eltűnni a föld színéről.

Egyszer hajlotthátú, fehérhajú, öreg zarándok pihent meg az útszélen. Ránézett szelíd te-

kintetével a beléndekre, s megkérdezte, miért szomorkodik?

— Hogyne búsulnék, mikor én vagyok Istennek leghaszontalanabb, legmegvetettebb teremtménye. Madárka nem száll énreám, kis méh nem gyűjt mézet rólam, gyermek nem köt bokrétába. Aki megízleli leveletem, virágomat, halál fia. Hát mondd, érdemes élnem egyáltalán?

— Én pedig azt mondom, nincs Istennek haszontalan teremtménye. Semmi nem fölösleges, amit Ő megteremtett, — mondta a szelídtekintetű zarándok és továbbment.

— Vajjon igaza volna? Mindenesetre csodálatosan hangzik, amiket mond a szentember, — tünődött a beléndek s hosszan nézett a zarándok messzeségbe tűnő alakja után, kinek szavai még nagyon sokáig édes vigasztalásként maradtak meg benne.

Aztán nemsokára más csodák is következtek. Szép, meleg napok jöttek s a beléndek ámulva tapasztalta, hogy az áldott napfény épp úgy körülöleli, mint a legszebb növényeket, a reggeli harmat leveleit tisztára mossa, a langyos eső felüldíti, a szellő éppen úgy elringatja, mint a kertek és parkok pompázó, illatos virágait.

A szellő, különösen jó volt hozzá. Fájó fejét hűsítette, ha szomorú volt, eszébe juttatta a zarándok szavait, azzal vigasztalta. Hogy felvidítsa, híreket hordott neki a nagy világból. Elujságolta, hogy a kékvirágu lent nagy tisztesség érte: az ember ruhát készít belőle. A zsálya meggyógyított egy beteget. A rózsát megválasztolták a virágok királynőjének. A beléndek szívesen hallgatta a szellő susogását, mert ha el is hagyta egykori társait, örült, ha hírt hallhatott róluk.

Ilyen jó volt hozzá a szellő. A legnagyobb jót mégis akkor tette vele, mikor eljött a beporzás ideje s a beléndek ismét szomorúan látta, hogy a többi virágot aranyos méhecskék, kék-hátu legyek, bársonyruhás dongók ezrei dongják körül. Akkor a szellő nem szólt egy szót se, csak elhordta szépen a beléndek virágporát, egyik virágról a másikra, hogy ő se maradjon termés nélkül.

— Hogyan tudom valaha is meghálálni nagy jószágodat? — kérdezte tőle a beléndek és könnyek csillogtak szemében.

Eljöhet annak is az ideje — mondta a szellő.

Teltek, multak a napok. A beléndek szennyessárga virágai fonnyadni kezdtek, majd egészen elszáradtak. Helyükbe apró magvakkal telt, ügyes kis korsóforma tartók nőttek, melyeket kis fedél zárt le szorosan, nehogy valami bántódása legyen a szépen növekvő, barnuló magvakkal.

A beléndek boldog volt. Ime, a kitaszított, megvetett, haszontalan növény éppen úgy meghozhatja termését, mint a kertek díszes virágai s mint az erdők, szántóföldek leghasznosabb növényei. Lám, mégis van igazság a földön. Így van ez jól.

S annál nagyobb szeretettel növelte, óvta, melengette apró magvait.

Nemsokára éppen részükről érte a legfájdalmasabb csalódás.

Ez így történt:

Nyár volt. A kis magvak türelmetlenül várták, hogy kikerüljenek hőtőnükéből és elszéledhessenek a nagy világba. Ám a beléndek nem akarta idő előtt szétengedni őket. Amint egyszer kinyitotta az egyik kancsócska kupakját, hogy lássa, érettek e teljesen, olyan kábító illat csapott feléje, ami még őt magát is majdnem elszédítette. Hiába óvta, védte őket, hiába vesződött, kínlódott velük, nem lettek jobbak nálánál! A szép, barnára pirult, fényes kis magvak ugyan olyan halálos mérget tartalmaznak, mint ő maga! Ez a legnagyobb csapás volt, ami csak érhetett.

— Ugyan, mit csodálkozol rajta? Mérges növénynek mérges a gyümölcse! — mondta a bogáncs s szemelláthatólag semmi részvétet sem érzett iránta.

— Bárcsak meghálnék! — zokogta a beléndek s úgy erőt vett rajta a fájdalom, hogy csakugyan közel volt a meghaláshoz.

Ahogy így zokog, egyszercsak érzi, hogy valaki megrázza a vállát. A szellő volt.

— Adj gyorsan néhány levelet — mondta a szellő s olyan izgatott volt a hangja, hogy a lélegzete is majd elakadt.

— Mi az? Mi történt? — kérdezte a beléndek ráemelve könnytőlázott szemét.

— Majd aztán elmondom. Most nincs vesztenivaló idő. Halódik a király legkisebb lánya. — Adj egy keveset a magvaiddól is.

Adott a beléndek, hogyne adott volna. Ő maga segített testéről letépni a leveleket, mikor pedig a magvakra került a sor, a kis fedelek maguktól felpattantak, hogy azzal is gyorsabban menjen a munka. Még arra sem volt idő, hogy becsomagolják, a szellő csak felkapkodta a leveleket, magvakat s már rohant is velük.

— Majd később visszajövök s mindent elmondok — kiáltotta vissza a beléndeknek.

Estefelé csakugyan megjelent a szellő.

— Mondtam, ugye, hogy nagybeteg a királyleány, — kezdte mesélni. — A világ leghíresebb orvosai sem tudtak segíteni rajta. Az utolsó percben fehérhaju, öreg zarándok érkezett, aki vállalkozott rá, hogy meggyógyítja a királykisasszonyt. Ő küldött hozzád, levelekért, magvakért.

— Hidd el szellő, ő volt az én zarándokom, aki engem megvigasztalt. Oh, milyen öröm, hogy azonnal teljesítettem kérését!

— Én is holdog vagyok, hogy még idején megérkeztem ajándékkal. A zarándok azonnal orvosságot készített belőle. A király oda sem akarta engedni vele leánya ágyához, de a zarándok, akiről kiderült, hogy a világ legtudósabb orvosa, megmagyarázta neki, hogy Isten a legborzasztóbb mérgeket egyuttal a leghasznosabb orvosságokul rendelte. Azok a mérges gyomok, amiket ember, állat gondosan elkerül, a legnagyobb betegségek gyógyszereit rejtik magukban. S a zarándoknak, — már én csak így nevezem — igaza volt. Egy-két csepp elég volt az orvosságból s a királykisasszony máris jobban érzi magát, egy hét múlva akár táncolhat a saját lakodalmán.

A beléndeknek ez volt élete legboldogabb pillanata. Kibékült önmagával s az egész világgal. Nagy békeességben, boldogságban teltek napjai, mert tudta már, hogy a Teremtőnek vele is megvannak a céljai s az ő élete sem hiábavaló.

Írta: Fábriánné B. Ilona.

A hegyek között zuhogó sebes patakok mentén élt Jancsi, ki már gyermek korában feltűnt tanítója előtt nagy akaraterejével.

Nem volt erős és eleinte osztálytársai kik erősebbek voltak alaposan helyben hagyták, de később nem mertek vele kikezdeni, mert ha két-három fiú ment is neki, pillanatok alatt harcképtelenné tette, úgy hogy a nagy fiúk is tisztelettel néztek rá.

Egyszer mindenfelé híre járt az országban, hogy a király gyönyörű szép lánya, halálos beteg, hiába áltak ágya mellett a leghíresebb orvosok, kik a sok gyógyszerrel segíteni akartak rajta, napról-napra sápadtabb lett, mint a fogyó hold.

A királykisasszonynak volt két aranyhalacska. Annyira szerette és megszokta őket, mióta eltűntek, folyton sírt miattuk.

Egyik híres orvos azt mondta, hogy a betegségben azonnal javulás állana be, ha a királykisasszony visszakapná az aranyhalacskákat.

A király mindenfelé kihirdeté, hogy nagyon nagy jutalomban részesül, ki a két kis szökevény aranyhalat visszahozza.

Jancsi, ahogy hírét vette, hogy keresik az eltűnt aranyhalacskákat, rögtön a nagy folyóhoz indult, ami a székváros, alatt hömpölygött. Mikor az egyik kanyarhoz ért, leült egy kőre, kivetette a hálóját és csendesen várt, még a szempillája sem rebbent meg, olyan nyugodtan ült. Egyszer csak villogott valami a vízben, szép nyugodtan kihúzta hálóját és nagy örömmel látta, hogy az egyik kis szökevényt sikerült megcsipni. Amint szépen vigyázva az üvegbe akarja esusztatni, Jancsi nagy ámulatára megszólalt a halacska:

— Jó ember! ne vedd el tőlem szabadságomat, engedj utamra. Jó tett helyébe jöt várj.

Jancsi megsimogatta gyengéden a fogoly aranyhalacskát és beesuszatta az üvegbe.

— Tudod kicsi halacska a királykisasszony a ti jó kis gazdátok halálosan beteg, mióta ti eltűntetek, folyton sír, ápolói azt mondják, ha nevetne, meggyógyulna, most én hozzá viszlek titeket, mert ha elengedlek, szépséges, jó gazdátok elpusztul.

— Ha vissza viszel a palotába, a mi kisinyeink mennek tönkre.

Jancsi lehajtotta fejét, szeretett volna a halacskán segíteni, mert ő még beszélő halról sohasem hallott.

— Hol van a párod?

— Jön nemsokára.

— Hát nézd kis halacska, ha mindketőtököt megfogtalak, vissza viszlek a palotába, remélem a királykisasszony meggyógyul és erre örömeiben haza enged benneteket, én leszek a ti szószólótok.

— Jó, bízom benned Jancsi és hidd el mi sohasem feledjük el jóságodat.

Jancsi szépen visszaült, ki vetette hálóját és nyugodtan várta a másik szökevényt.

Egyszer csak hangosbeszédű úr állt meg előtte és ráivallt:

— Mit csinálsz te itt! Hord el magad, amig szabadon jársz.

Szegény Jancsi nyugodtan ült tovább.

— Nem látod, hogy halat akarok fogni, itt csendre van szükség, jó lesz, ha te a hangos szavakkal tovább méssz innen!

— Mit? Te gézengúz, még rendeleteket mersz adni, tudod te, hogy ki vagyok én?

— Sohasem láttam kigyelmedet, honnan tudjam, hogy ki volna?

— Én Hupikék főkamrás vagyok a királyi udvartól! Hogy lehet az, hogy te nem ismeresz engem?

Jancsi az utóbbi szavakra nem is ügyelt.

— Hogy van a királykisasszony?

— Hát bizony szegény a végét járja. Némelyik orvos az aranyhalakat gondolja megmentőnek, de ki és hol fogja azokat megtalálni? Jancsi, amint ezt meghallotta könyörgőre fogta: Kedves főkamrás úr, legyen szíves vigye el ezt az aranyhalat, ami jó királyunk lányának, amig én itt a másikat is meg nem fogom, addig nem mozdulhatok el innen.

Hupikéknek mosolyra húzódott a szája, ahogy az aranyhalacskát megpillantotta.

— Hát hogyne vinném el, mikor itt egy ember életéről van szó. — mondta kenetteljesen.

Jancsi boldog hálálkodással köszönte meg Hupikék jóságát.

— Mihelyt a másikat is megfogom, azonnal felviszem.

— No csak engem keress a palotában, akkor mindjárt célhoz jutsz.

Jancsi szép csendesen várta a halaeskát közben mosolyogva gondolta, hogy a királykisasszony már megkapta az egyik kis halat, talán már nevet is azóta. Amint így tünődött észre sem vette, hogy a nap lement és besötétedett egészen körülötte. Már éjfél is elmúlt, mikor egyszer, kis helyen ismét csillogó lett a víz. Szép lassan kihúzta hálóját és mondta: társad már fent van a kastélyban, s most téged is felviszlek és én hozlak ide a folyóhoz mindkettőtököt, ahogy a másik halaeskának megígértem. Neféljete, visszakerem részletekre a szabadságot, amitől most én fosztalak meg csak a királykisasszony gyógyuljon meg.

— Végy a hátamról, két arany pikkelyt, ha bajba jutsz, mi segítünk neked, sosem feledjük el nagy jóságodat.

Jancsi úgy tett, ahogy a halaeska mondotta. A kalapjába nedves fűre tette a halat, összeszedte kis batyuját és nekivágott az útnak.

A királyi palota előtt annyi ember várta a híreket, hogy Jancsi alig tudott a kapuhoz jutni. Mikor a kapustól érdeklődött Hupikék főkamrás úr után, s megmutatta a kis aranyhalat, megnyílt előtte a palota kapuja, ahova a kinnállók vágyakozva néztek be. Egy udvari szolga elvezette Hupikék főkamrás elé, kinek szája mosolyra húzódott, ahogy az aranyhalat megpillantotta.

— No csakugyan sikerült megfogni, ügyes fiú vagy! Mi a neved?

— Szegény János.

— Igazán szegény vagy? — furesa neved van, ezzel az asztalfiókból egy zacsó pénzt húzott ki és Jancsi elé tette.

Jancsira nézett. — Ez a tiéd.

— Köszönöm szépen nagy jóságát, de én nem csináltam a főkamrás úrnak semmit, amért jutalmat érdemelnék.

— Na csak tedd el nyugodtan, a pénz mindig jól jön, nincs rá írva, hogy kitől van, addig én beviszem a másik aranyhalat a királykisasszonyhoz ki az első hal látása után már jobban lett.

Jancsi oda adta a kis foglyot és Hupikék gyorsan behuzta maga után az ajtót, bár Jancsinak szívevägya az lett volna, hogy ő adja át a halat a királykisasszonynak, de nem is merte mondani.

Jancsi egy ideig türelmesen várt, de egyszer mégis soknak találta a várást, kiment a palota folyósójára, hogy a főkamrás urat megkeresse és megtudja tőle, hogy van a királykisasszony?

A nagy palota folyósóján minden csendes volt, Jancsi ment anélkül, hogy sejtene, hogy hol jár. Egyszer beszélgetés ütötte meg fülét, utána valaki csacsogott úgy, mintha ezüst csengettyűből és kis üvegharangocskákból jönne a hang. Jancsinak ez a világ legszebb muzsikája volt, ilyet még sohasem hallott. Megállt a ajtó előtt és boldog mosollyal hallgatta, mikor ismét csak beszéd hangfoszlányai jutottak az ajtón keresztül a folyósóra, Jancsi szép illedelmesen bekopogott és benyitott.

Gyönyörű szép szobába lépett be, ahonnan még a falakról is ezüst lilomok függtek. A szobában sokan voltak, de mindenki az ágybanülő királyleányt nézte és hallgatta, aki boldog mosollyal korholta a két kis szökevény halaeskát.

Ahogy Jancsi ott állt zavartan, szerényen, hirtelen megpillantotta Hupikék kamrását, oda ment hozzá és folytott hangon kérdezte:

— Te mit keresel itt?

— A kamrás urat hiába vártam a szobájában.

— Rám vártál? — kérdezte csodálkozó arccal, — mi dolgod van velem?

— Hát sok éppen nem lesz, de meg szerettem volna kérdezni, hogy jobban van-e a királykisasszony, segítettek-e rajta a halaeskák?

— Hogyne segítettek volna rajtam! — felelt kacagva a királyleány. — Nem is tudjuk, hogyan köszönjük meg Hupikék kamrás úr gondoskodó jóságát.

— Óh, óh! — szerénykedett Hupikék, — én nem sokat tettem.

— Dehogyanem, ide nyargalt a hallal a palotába és én tovább ültem a folyópartján, míg a másikat is megfogtam.

— Hát te fogtad? — kérdezte a királylány tágranyilt szemmel?

Hupikék kékült, zöldült, beszélni akart, de csak hápogott.

A király parancsára Janesit szép szobába szállásolták el, minden jóval ellátták.

Eleinte nagyon tetszett neki. A királykisasszony nagyon jó volt hozzá, a király is.

Jancesinak egy nap szeget ütött a fejébe a királyleány kijelentése, hogy semmi szín alatt sem válik meg az aranyhalaktól és mindenfelé magával vitte. Ettől a naptól Janesi-

nak szomorú lett az élete, nem tudta, hogy adja vissza a halacsák szabadságát, amint megígérte.

Délután a palota kertjében esodálatos szép meseket mesélt a lánynak, akit elnyomott az álom. Jancesi gondolt egy merészet, felvette az üvegben lévő aranyhalakat, a kapun kísértelt és addig futott, amíg a nagy folyó partjára ért. A lélegzete is elakadt a nagy sietéstől, kivette az aranyhalakat az üvegből, megsimogatta és visszadobta a folyóba.

— Ne felejtse el, ha bajba jut, mi segítünk rajtad, köszönjük, amit értünk tétél, — mondták a halak, s ezzel el is tűntek Jancesi szeme elől.

Buksi viselt dolgai.

Írta: I. Dienes Jenő.

3. A tézstapásztor.

Úgy hengergett két kis gömbölyű lábán Buksi másfél éves korában, mint a lapda. No, tán mégsem, mert a lapda folyton forog. Buksi pedig szedegette apró lábacskaikat sebesen.

És tudjátok-e gyermekek, nová szerezett nagyon gurulni?

Az ebédlőben, a nagy kredenc alsó részében állt a jól lezárható bádoggal dobozban a finom tézsta.

Buksi észrevette, hogy amikor ő selypítve kéri:

— Tétta, tétta, tétta, — akkor édesmama mindig a kredenchez megy és onnan veszi elő Buksinak a tézstát.

Bizonyosan így gondolkozott Buksi úrfi:

— Már tudom, hogy hol áll a tézsta! Miért is kérjem én édesmamámtól? Mit? Én, fiatal létemre, kiszolgáltassam magamat az én úgy is sokat futó-fáradó édesmamámmal? Nem, ez nem gavalléros dolog!

És azután nem kérte a tézstát, hanem egyszerűen bement, addig forgatta, mozgatta a szekrény kulcsát, míg az ajtó kinyílt. Kihúzta a szekrényből a kis pléhdobozt, leült a földre, szétvette lábacskaikat, közrefogta velük a pléhdobozt, felnyitotta és addig majszolta a tézstát, amíg jóllakott. Akkor szépen befődté a dobozt és visszatette a helyére.

Délután uzsonnához elő akarta venni édesmama a süteményt. Észrevette ezt Buksi, legurult a kredenc elé, háttal az ajtónyílás elé állt és széttárt karjait védőleg tette a szekrény ajtóira.

— Ne, ne, ne...

Igy szólt édesmamájához.

— Miért nem engeded Buksi? — kérdezte a mamája.

— Ne, ne, Bulié!

— Adok neked is, hagyd!

— Mind Bulié, mind! — nyögte ki keservesen.

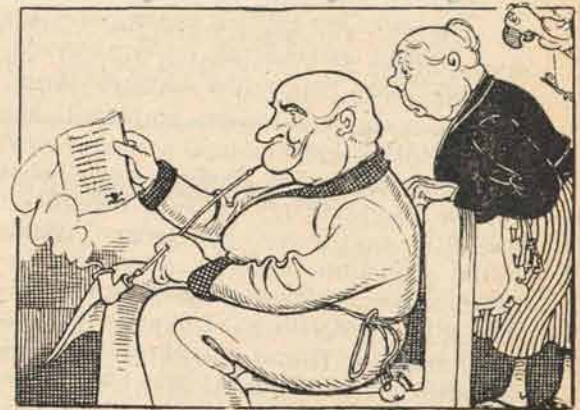
Alig lehetett rávenni, hogy másnak is adjon.

Ezután hosszú időre reáragadt az új név: Tézstapásztor lett Buksi úrfiból.

Csak akkor kapott más nevet, amikor újabb esemény történt. Majd elmondom azt is.

Kutykuruty Tóni izgalmas mérközése Etyepety Kajetán úrral.

41. kép.

Oltassa az öreg és ajkába harap.
Tizenkettőt prűszköl s dörög is mogorván
A levél tartalma szólott ilyenformán:
„Kelt Kutykorotyfalván, május huszonhárom,
Izgága Kajetán! Kedves, jó barátom!
Remélve, hogy derék ember lett belőled,
Az új esztendőre szívből üdvözöllek.
A jó Kati néni kezeit csókolom.
Meg fogom őt lepni, hogyha lesz bonbonom.
Mivel szegény vagyok, nem küldök kalácsot,
Hanem adok neked egy becses tanácsot:
— Ne légy pofozkodó, ne légy kötekedő!
Isten veled fiam!

Barátod: Brekegő.“

Szinte elfeledtem, megirom utólag!
Leszerződtem tegnap cirkuszi bohócnak.

A jótékony bazár.

— Kis színmű két jelenetben. —

Írta: MARCELLA NÉNI.

MÁSODIK JELENET.

(A tánc még tart, amikor méltóságteljesen bevonul a királynő is. Hat nagy tündér kíséri. Ezek aztán festői csoportban helyezkednek el 3—3-ként jobbról és balról. A kis tündérek a tánc után a királynő előtt meghajtják magukat és a kis számolyokra ülnek. A törpék a királynő elé mennek, s ők is meghajtják magukat.)

BUMFORDI: Üdv neked ó tündérek királynője! Üdvözl téged Törpeország népe.

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ: Szeretettel köszöntelek benneteket kedves kis törpék s titeket is kis tündéreim... Megmondom nektek őszintén, hogy azért gyűltünk most itt össze, mert a földről most érkeztek vissza: Béke, Jószív, Irgalom, Jótékonyosság, Igazság, Szeretet tündérei s beszámolnak arról, hogy mit tapasztaltak s hogy élnek ott lenn a földön az emberek. Most meghallgatjuk, ki mit mond az emberek életéről!

BÉKÉ: Oh jaj Királynőm... esupa boldogtalanság az élet most a földön. Mondhatnám az egész föld nagy csatatér. Ágyú, ágyúval áll szemben, ember, emberrel, akik soha sem vétettek egymásnak s mégis egymás ellen harcolnak. A Gonosz vette át uralmát, földön tengerek mélyén és a levegőben. Pedig millió és millió szív békességre vágyik s én hiába próbálok hallatni a szavam, a Gonosz minden jószándékot megsemmisít.

KIRÁLYNŐ: Ne hidd azt kedves tündérem, hogy a Gonosz uralma végleges. Hivatásodtól el ne térítsen. Menj csak le újra az emberek közé, mert mindenén túl el fog következni a boldog békesség kora ismét.

JÓSZÍV: (Meghajtja magát, mint Béke is.) Én munkámat a jószívű emberek közt folytattam. Voltak elbizakodott, gőgös gazdag emberek, akik egy lyukas pénzt, sem adtak az inségeseknek s a bevonult katonák nyomorgó családtagjainak. Voltak azonban kevésbé gazdagok, akik a kicsiből is szívesen adtak, hogy a mások nyomorúságán, betegségein azzal enyhítsenek s hajlékot adtak azoknak, akiknek, nem volt hová lehajtani már a fejüket.

KIRÁLYNŐ: Jószív tündére csak folytasd, folytasd tovább is szép munkádat.

IRGALOM: (Meghajtja magát.) A bűnösök közt a börtönök mélyén jártam, királynőm. Van egy-két megátalkodott közöttük, akiken

nem fog sem szép, sem jó szó, de hány van, aki közöttük Isten irgalmára vár!

KIRÁLYNŐ: Ott a nyelved ezután is közöttük Irgalom! Láthatatlan köntösben ott leszel ezután is velük és szívükre hullatod az irgalom balzsameseppjeit.

IGAZSÁG: (Meghajtja magát.) Királynőm; az én nevemmel élnek vissza legtöbbit az emberek a földön... s a hamisság kerekedik felül minden tettükön...

KIRÁLYNŐ: Néha az igazság eirejtőzik a törvénykönyvek közé. El ne veszítsd a kedved, mert ha meg is fakul egy időre az igazság képe az emberek lelkében, annál szebben ragyog majd az igazság napja.

SZERETET: (Meghajlik.) Én a gyermekek közé mentem, hogy megtanítsam őket már kicsi korban a szeretetre. Hogy tudják mi az szeretni az édesanyát, az édesapát, a testvért, a kis barátot, kis barátnőt, a szegény nyomorult embert, az oktalán állatot, a virágot és az egész gyönyörű világot, amelyet Isten olyan szépnék teremtet.

KIRÁLYNŐ: A Szeretet valóban világot átfigó hatalmas erő. Jól kezdted munkádat a kicsinyek között. A felnőttest már hiába tanítnád meg szeretni, nem fog tüzet a szíve, ha gyermek korában nem tették fogékonyá a szeretet iránt. De lássuk Jótékonyosság tündérem, te mennyiben tevékenykedtél?

JÓTÉKONYSÁG: (Meghajlik.) Az én helyem a jótékonytságot gyakorló egyesületekben volt. Sok nemes lelkű asszony, leány között, akiket örökké tevékenységre serkentettem. Meg is fogadták a szavam. Kézimunkáltak, varrtak, teadélutánokat, jótékony bazárokat rendeztek, hogy amit így a módosabb emberek adományáiból gyűjtöttek, letörőljék azzal a nélkülözők, az árvák és elhagyottak könnyeit.

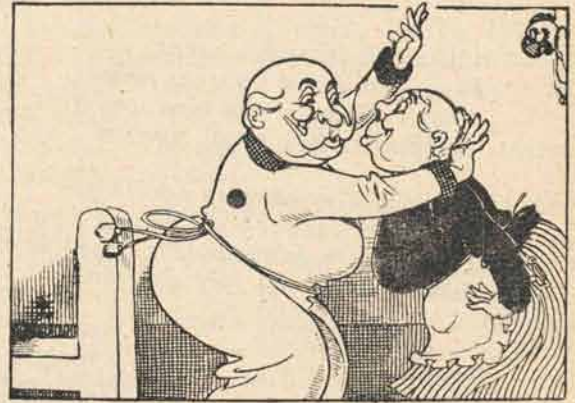
KIRÁLYNŐ: Nemes munkáért megdicsérlek, újra útra engedlek. (Közben két kis törpe eltűnik jobbra.) A tél hidegében mennyi sok a fázó, éhező ember. Hány család van, ahonnan apa katonának vonult be, nincs aki kenyeret keressen. Máshol az anya fekszik súlyos betegen, s nincs orvosságra pénz, nincs élelem és nincs tüzelőfa a háznál. Hát az elaggott öregek, akiknek senkijök nincs az Istenen kívül s munkára már képtelenek? Senkit sem szabad elpusztulni hagyni. Azért ad az Isten a gazdagoknak többet, hogy adjanak belőle a szegény nyomorultaknak. Menj csak Jótékonyság, menj az emberek közé, mert rád nagy

szükség van, hogy serkentsd őket nemes önfeláldozásra! Minden jótékony célra rendezett teadélután, előadás és bazár, amelyet az inségesek javára rendeznek, a legapróbb pénz is, amit így összegyűjtenek egy-egy könnyet töről le. (A két törpe visszatér és ügyesen elhelyezkednek a csoport közepén a póznára tűzött táblával, amelyen ez áll: JÓTÉKONY-CELU BAZÁR) Kedves tündéreim Béke! Irgalom! Jótékonyosság! Szeretet! Jóság! Igazság! mindenikötöknek szerepetek, hivatások van az emberek között. Nehezen nélkülözünk benneteket itt Tündérhonban is, de úgy látom mégis nagyobb szükség van rátok lenni a földön. Szálljatok, szálljatok szét ezért szerte a világba... vigyétek magatokkal, a szeretetet, békét, irgalmat, jóságot, igazságot, jótékonyt, hogy munkátok által megnemesedjen az emberi lélek. Áldást kívánok munkátokra. Aztán majd évek múlva ismét összehívjak benneteket, hogy ismét beszámoljatok munkátok eredményéről. Remélem akkor mindnyájan csupa jó híreket fogtok hozni. (Kakasszó hallszik a színpalak közül.) Halga! Az első kakasszóra le is járt az időnk, induljunk, hogy a hajnal itt ne találjon bennünket. (A zene megszólal, mire a négy kis tündér rövid búcsútáncot lejt, mely alatt a királynő és kísérete lassú méltóságteljes lépésekkel megindul és kivomul, utánuk a törpék. Végül a függöny legördül.)

Vége.

Kufykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kajetán úrral.

42. kép.

Kajetán felugrik boldogan, vidáman;
Megöleli Katit szeretettel, lágyan...
Most már értem Kati, ki ad itt tanácsot,
Az a béka, aki nálunk komédjázott
Előkelő művész a béka világban,
Igazán sajnálom, hogy így kupán vágtam.
'sz alapjában véve igen derék legény
Kalácsot küldene, ha nem volna szegény.
Hogy ő udvarias, elmondhatjuk róla,
Magára is gondol, a kezét csókolja.
A szíves tanácsot megfogadom szépen,
Soha többé senkit nem vágok én képen.

Csevegő Kata mondája.

Írta: Dávid Gabriella.

Csinos, takaros teremtés volt Kiss Kata, akít csak úgy emlegettek a falujában: „Csevegő Kata”.

Azért hívták így, mert ha belejött a beszédbe, úgy esacsogott, csevegett, mint tavasszal a fészkeikre visszatérő fecskék. A legény nép elhallgatta volna reggeltől estig, estétől reggelig.

Csevegő Katának az irigyek nevezték el, akik után nem jártak úgy a legények, mint Kata után, de aztán ez a név rajta is maradt.

S bár Csevegő Kata nem tartozott a nagygazda lányokhoz, azért nem kellett félnie attól, hogy pártában marad.

Sokan jártak az eleven szemű székely leány után, de legjobban Andris, egy köpeci legény, aki el is vette feleségül. Andris sem volt valami nagy módban, mert sokan voltak testvérek, de azért nem kellett félnie, hogy nem lesz mit aprítaniok a tejbe.

Békés, megelégedett életet éltek egy darabig. De egyszer csak hire futamodott, hogy betört a tatár az országba s a véres kardú hírnök Kis-Köpecen is megjelent. Kata egyik kezével a szeméit törülgette, a másikkal meg a palacsintát forgatta, de egy szóval sem marasztalta az urát, inkább még ő biztatta: „Menjen kigyelmed, menjen, Béla király hívja, szükség van minden épkézláb emberre...” Bizony, hogy az ura elment Katának a kis gazdaságban minden percet kihasználva kellett dolgoznia. Kata tudott is dolgozni úgy, ahogy csak a székely asszonyok tudnak. Hajnalban kelt, tudott szántani, vetni, boronálni, aratni, kaszálni, takarni. Oh, mennyi mindent tudott Kata, csak éppen aludni nem tudott eleget, mert arra már nem volt idő. Ha néha már túlsoknak találta a fáradságot, azzal vigasztalta magát: „Haza jön az uram talán holnap, talán holnapután...” Aztán eljött a holnap, de nem az urát hozta, hanem egy

Laci öcsémnek.

Irta: G. Halmágyi Mária.

Vállamon áthajolva nézed,
 hogy kicsi nénéd verset ír neked.
 Komoly szavam még meg sem érted,
 csodálod csak a zengő rimeket.

Hogy nem mindennap verőfényes,
 bú is van s gond, mely megráz kínzón;
 mit tudsz te erről? Boldog vagy, nevezsz...
 eszményhősöd ma még Robinson.

Meleg ruhád van. Bőven a kenyér
 s csemege is jut mindennap neked:
 s a pajtásaid lelkes szemű,
 gondozva ápolt úrigyermekek.

Kicsiny fiam. Az életen még
 előtted, rózsaszínű leplek.
 Úgy fáj széttépniem s mégis, egyszer
 a nyomorgókhoz elvezetlek.

Azokhoz, kik már alig birják
 a robotot, az örök hajszát.
 Majd megtudod mily boldogság az,
 ha letöröljük szánó kézzel
 a szenvedőknek könnyes arcát.

ijesztő, rettenetes hírt: jön a tatár, itt a tatár, már Nagy-Köpeczen dúl!

Öreg emberek, asszonyok, gyermekek fejvesztetten szaladgáltak ide-oda, szekereket húztak ki a szín alól, amit tudtak feldobáltak rá, teheneket fogtak elé, aztán kétségbeesett csáगतással, nóगतással neki az erdőnek, ahol még szabad volt az út.

Kata is a menekülésre gondolt, de amint végigment az udvaron, a háromhetes kicsi malacok éhesen rángatták szoknyája szélét. „Szegény kicsi árvák, — szorult össze a szíve Katának, — hogy hagyjalak én itt titeket?” Hogy hagyja itt a drága búzákat, amit annyi fáradsággal gyűjtött be? A sok apró szárnyas jószágot, a kicsi borjut...? Kata szemében erős elhatározás villant meg: itt maradok, nem megyek el! Az urának megígérte, hogy mindenkinek gondját viseli. Legyen az Isten akarata szerint, — mondta Kata, — s dolga után látott...

Estefelé előszedte fekete ünneplőjét s fel is öltözött szépen, mert tudta, hogy az éjjel nem fog aludni. Ijedt, félenk pillantásokat vetett néha az ablak felé, mert különös, furcsa zaj hallatszott Nagy-Köpecz felől, kimenni azonban nem volt bátorsága, amíg nem virradt. Hanem amit akkor látott, még a lélekezete is elakadt attól: Kis-Köpecz alsó vége már égett. Dúlás, rombolás, ordítás mindenütt... Kata nagyot fohászzkodott, amikor a kicsi kapu hátravágódott s a tatárok ijesztő arcú vezére belépett rajta. Egyenesen a csűr felé tartott, észre sem véve Katát, de nem így Kata, akinek egyszerre minden bátorsága visszatért, útját álta a tatár vezérnek, aztán el kezdett kérni, könyörögni, beszélt az uráról, az ígérteréről, a malacokról, a kis borjúról, s ki tudná elsorolni, hogy még miről, amiből a tatár vezér egy árva szót sem értett, csak hallott valami kellemes csicsergést, csevegést, ami olyan jól-

eső a fülnek, és szélesen elmosolyodott, intett a fejével, azzal elment, magával vive a kapu előtt ödöngő tatár hordát is.

S megtörtént az a szinte hihetetlennek tetsző esoda, hogy Kis-Köpeczen sértetlenül maradt egy ház s benne egy asszony: Csevegő Kata.

Egy szürke őszi reggel ismerős lónyerítés ütötte meg a fülét. Dobogó szívvel szaladt ki s nem tévedett: Andris érkezett meg. De milyen állapotban Uram, Teremtőm! Ruhája csupa rongy és vér. Révedező szeme egy pillanatra felesillant ahogy Katát meglátta, aztán lehanyatlott a feje. Alig állott a lábán. Kata valahogy betámogatta, megmosdatta, lefektette s ott ült mellette, míg elaludt.

„Csak hadd aludja ki magát“, — gondolja Kata s hozzá kezd valami meleg étel készítéséhez. Az étel már az asztalon párolog... Ha kihül nem lesz jó... Kata költögeti az urát: Andris... Andriskám... s cseveg olyan szépen, ahogy még soha, de hiába, Andris nem nyitotta ki többé a szemét.

Az idő telt. Kata átköltözött Nagy-Köpeczre. A rossz nyelvek ráfogták, hogy azért hagyta ott Kis-Köpeczet, mert nem volt kivel csevegni s nem vették észre, hogy Kata már rég nem csevegett. Azért vált meg a portájától Kata, mert ahányszor az udvarra kilépett, mindig eszébe jutott, hogy a kutyafejű tatárt elesevegte onnan, de a hitese urát nem tudta csevegésével életre kelteni.

Márkus Marika bánata.

Márkus Marika sírva ment haza az iskolából, elbújt a csűrőskertbe és nem akart előjönni semmi szépszóra.

— Hagyjátok a gyermeket! — mondta nagyanyó, — majd elbeszéli ő nekem, hogy mi szomorította úgy meg a kicsi szívét.

Nagyanyó és Marika jól megértették egymást mindig. Most is elindult hát a kis unoka után a kertbe.

— Mi baj, Marika? Eltörött a méces? — kérdezte nagyanyó, mikor egy szalmakazal mellett megtalálta a vörösre sírt szemű kis unokát.

Csöpp híja volt, hogy a jó öreg is sírva ne fakadjon, úgy fájt a szíve, ha sírni látta Marikát.

Marika egy darabig csak szepegett odabújva nagyanyóhoz, de az addig bízta, hogy végre beszélni kezdett.

— Tudja nagyanyó, most az iskolába szövetkezést csináltak, olyat, mint a nagyok, csak ez kisebb lesz és ott lesz a bolt az iskolában egy nagy szekrényben. Tanítónéni kihirdette, hogy minden gyermek legyen tagja, vigyen tíz lejt. Ami pénz majd összegyűl, abból vesznek irkát, pennát, palatáblát. Olcsóbb lesz, mint a nagy boltban és év végén ami haszon lesz rajta, abból jutalmazták a jótanuló gyermekeket s aki nagyon szegény, ingyen is kap írószereket.

— Aztán te ezért pityeregsz? Az ilyen okos dolognak még örüdeni kellene!

Marika újra sírni kezdett, de nagyanyó letörölte könnyeit, aztán kissé bosszankodva mondta:

— Bemegyek a házba, mert nincs időm itt lopni a napot. Szaporán mondd meg, mi bajod?

— Nekem nincs pénzem és nem tudom befizetni, sem a szomszéd Zsuzsikának, azért sírok, mert csúfolni fognak a többiek.

— Ezért kellett neked a szalmába bújni! — mondta nagyanyó és meghúzgálta a Marika fülét. Nem tudtál te mindjárt hozzájőnni és elmondani szépen, hogy szükséged van tíz lejre?

— De nekem több kell, mert Zsuzsikának is adni szeretnék, de gondoltam, nem engedik meg.

— Azt a láncos-lobogós, fűzfán fütyörészőt! — tréfálkozott nagyanyó. — hát azt hiszed, hogy nekünk mind kőből van a szívünk, csak a tied van vajból?

Marika a nagyanyó nyakába ugrott, összevissza csókolta.

— Óh drága nagyanyó, maga a legjobb a világon!

Boldogan mentek fel a házba és nagyanyó mindjárt ki is vette a ládafiából a húsz lejt és Marika szaladt át a szomszédba.

— Zsuzsika! — kiáltotta lelkesedve, — nem fognak már csúfolni a többiek, mert nagyanyó érted is befizeti a tíz lejt az iskolai szövetkezetbe. Neked is lesz részvényed, olyanok leszünk, mint a nagyok. Örvendesz-e Zsuzsika?

Zsuzsika csak most tudott szóhoz jutni, de tulajdonképpen most sem beszélt sokat, csak megölelte és megcsókolta Marikát és halkán mondta:

— Áldjon meg a jó Isten érte!

Tanítónéni az iskolában szép beszédet mondott, mikor meghallotta a Marika jószívű cselekedetét. Azt mondotta:

— Nem féltem már a mi kis szövetkeztünk, mert ahol a lelkek ilyen szép szövettségben vannak egymással, ott a céit mindég elérjük.

Gálné Linuka néni.

Kutykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kajetán úrral.

43. kép.

(Vége.)

Ez időtől kezdve bácsi megváltozott,
A kis gyermekekkel vígan játszadozott,
Bár „Kutykuruty bácsi” név ragadt reája,
Nem volt a világon jobb, kedvesebb nála.

Fatündérekék.

Volt, hol nem volt, sötét nagy erdő kellős közepén, egy nagy magas tölgyfa. Lehetett már öt-száz éves. Csodálatos fa volt. Minden egyes levélkéjén, kis házacskában egy tündérke lakott. A fa legtetején volt a pompás királyi palota. Ebben lakott a tölgykirály gyönyörű szép leányával, Zöldikével. Jó dolguk volt a tölgytündérekéknek. H-el akartak valahova menni, rüültek a katicabogaras repülőgépre és kip, kop odarepült velük, ahova csak akarták. Még háziállatkaik is voltak, a hangyák, melyek gyűjtötték a tündérekék téli eleségét. A pók szötte gyönyörű szép csillogó ruhájakat, a bagoly jegyezte fel történelmüket, amely olyan régi volt, mint a tölgyfa. Még pacsirta házaspárt is szerződtettek udvari énekesnek.

Zöldike királykisasszony nagyon boldogan élt, mindenki szerette, mert szép is volt, jó is volt. Ha a kis bogárkák lábacskái megsérültek, Zöldikéhez repültek gyógyulást keresni.

Egy szép napon váratlan vendég érkezett tölgyfa királyhoz. A szomszéd erdő bükkkirályának a fia. Bükkfi, tizenkét katicabogaras repülőgéppel, egyenesen azért, hogy megkérje Zöldike királykisasszony kezét. Tölgyfakirály szívesen fogadta a szép daliás királyfit, meg is vendégelte, de azt mondta: Zöldikét csak olyan királyfinak adja feleségül, akinek a faországa olyan magas, mint az övé. Busult erre nagyon, szegény királyfi, mert az ő bükkfaországa három méterrel volt alacsonyabb. Elbúcsuzott nagyszomorúan Zöldikétől és nagybúsán hazarepült. Szegény Zöldike meg csak sírt, sírt keserevesen, úgy, hogy a király is megsajnálta szomorkodó leányát, de mivel már kimondta, hogy csak annak adja a leányát, akinek a faországa magasabb, állnia kellett szavát.

Telt, mult az idő. Egy forró nyári napon, amikor a hőség már elviselhetetlen volt, sietve jött egy katicabogár és jelentette a királynak, hogy nagy vihar lesz. Erre a király rögtön kiadta a parancsot, hogy az összes tündérekék amilyen gyorsan csak lehet, ereszkedjenek le a tölgyfa mélyén levő palotába, ahol vihar esetén és télen szoktak tartózkodni. Alig ereszkedtek le a fa mélyébe, irtózatosszél kerekedett, hajlongtak a fák, sírt, zúgott az erdő, az eső esett, mintha dézsából öntöttek volna. A kis tündérekék féltek és fáztak is. Vagocogó fogakkal imádkoztak, hogy a villám elke-

rülje az ő faorszájukat. De hiába könyörgtek, a villám mindig a legmagasabb fába csap le. Most is így történt. Erős villámlás, irtózatosszél, mintha óriási izzó vasgolyókat gurítanának egymáshoz. Aztán egy pillanatra nagy csend, majd sercegés, ropogás hallatszott. A tündérekék ismerték azt a számukra oly félelmetes hangot; faorszájuk a villámtól meggyuladt. — Sírtak keserevesen, tudták, hogy most végük van, hontalanok lesznek.

A jó Isten azonban megsajnálta a kis tündérekéket, a szelet elállította, erősebb esőt küldött a földre, ettől elaludt a tűz, a faország tündérekéi megmenekültek, a királyi palota azonban leégett. Búsult is ezért a király, mert most már nem az ő tölgyfaországa volt a legmagasabb.

Bükkfi, aki nem volt gögös királyfi és igazán szerette Zöldike királykisasszonyt, sietve repült tölgyfaországba, hogy újra megkérje Zöldike kezét. — Bizony most nem kapott kosarat, az öreg király belátta, hogy nem szabad gögösnek lenni, mert hamar utóléri az ilyenért a büntetés. Boldogan egyezett bele a fiatalok házasságába s csaptak olyan lakodalmat, hogy az egész erdő zengett, zúgott tőle.

Csernyné, Veterány Viktória.

ÉRIK A BÚZAKALASZ.

*Aranysárga kalásztenger
lett a mező tája,
Imádságos, hálás szívvel
tekintünk szét rája.*

*Gyönyörűség a lelkünknek
gyenge hullámszája,
Örömmel tölt el bennünket
zengő susogása.*

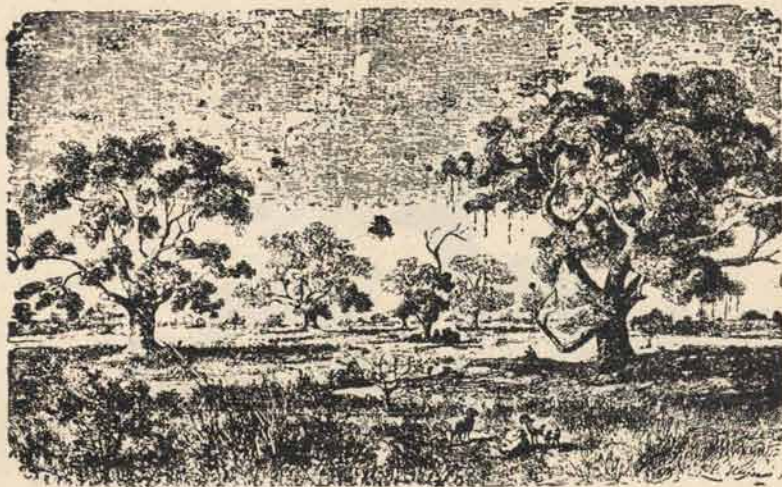
*Még egy pár nap: és a kasza
köztük már megpendül,
Az aratók ajkairól
a nóta felcsendül.*

*Ropognak a búzaszárak
gyűlnek a keresztek,
Mind, megannyi istenáldás,
égi érdemrendek...*

*Arany s ezüst csillogásnál
kedvesebb ez nekünk,
Isten ezzel jutalmazza
hulló verejtékünk.*

Vincze Sándor.

Nyári hangulat.

Bimbi és Botond kalandjai.

(Folytatásos gyermekregény.)

Írta: Vadnay Dezső.

Finom fickók

Mikor az iskola csengője beleberregett a tanterem fülledt levegőjébe, egyszerre élénk pirosság öntötte el a sápadt, sovány kis gyermekarcokat. Mint valami méhraj, a gyermekcsereg egyszerre megmozdult a padban s hangos zsi-vajjal, friss kedvvel tódult ki a szabadba.

Az utcán csakhamar kis csoportok, társaságok verődtek össze. Elöl a városi mérnök két fia, Beregi Laci és Sanyi haladt büszkén, fentartott fővel, kiket megkülönböztetett tiszteletből az első padba ültetett a tanító úr, s velük csak magázva érintkezett az iskolatársak nagy része.

Mi néhányan hátrább bandukoltunk hazafelé. Útunk egy elhanyagolt, bekerítetlen telken vezetett keresztül, melyen szabad óráinkban játszani szoktunk. Itt megállottunk, hogy befejezzük megbeszélésünket, melynek sehogy sem akart vége szakadni.

Bagoly Laci vitte a szót. Megköszörülte a torkát s úgy folytatta kúsza gondolatainak kitergetését.

— Mondom, — szólta általános figyelem között, — már beérett a dió s pompás íze van. Csak az a kérdés, hogy a felsorolt helyek közül hol lehetne legkönnyebben hozzájutni?

— Talán a cinteremben, — vélte Feri barátom.

— A cinteremben nem lehet, — intette le a szemfüles Bimbi. Ilyenkor mindig otthon van a

tiszteletes úr s a harangozó is folyton ott lábatlankodik. Attól is nagyon kell tartani.

— Hát próbáljuk meg a papok kertjében, — indítványozta Botond, — ott is rengeteget láttam.

Ezt már Bagoly Laci is helyeselte.

— Igaz! — hagyta rá felcsillanó szemekkel. — A minap magam is arra jártam, könnyen megközelíthető. Kerítése alacsony és nem is őrzik. Nos, mit szóltok hozzá?

Mindenki hallgatott, még Feri is, pedig ő minden lében kanál. Végre Vas Gyuri törte meg a csendet.

— Menjen, aki akar, — szólta keserves ábrázattal, — én oda nem megyek! A kerítés mögött drót van kifeszítve s a multkor is megbotlottam benne, mikor almáért bemásztam. A templomszolgák elvették a kalapomat is...

Erre aztán síri csend következett s már majdnem felborult a nagyszerű kalandnak ígérkező terv, amikor én vettem fel a beszéd fonálát.

— Hallgassatok ide, — szóltam, — mondok én valamit!

— Halljuk! Halljuk!

— Van az én nagyanyámnak egy szép nagy lankája, tele gyümölcsfával, papírhéjú dióval. Menjünk oda!

— Menjünk, — szólta Bagoly Laci. — De nem fog meg a csösz?

— Nem, hisz a nagyanyám lankájára megyünk!

Künn a mezőn.

*Kedvesen szól a furulya...
Pásztorfiú fujja, fujja...
S hogy a dal ne érjen véget,
Egy-egy bárány belebéget.*

D-ő b i.

— Igaz, de mit szól hozzá majd a nagyanyád?

— Mi-i-it? — ismétellem nyujtott hangon, miközben magam is megütöttem azon gondolatra, hogy mit is szólna hozzá, ha váratlan vendégeit megpillantaná a féltett gyümölcsfáin. De nem engedtem útat a félelem hatalmának, siettem kijelenteni:

— Nagyanyám ilyenkor nincs a lankán. Ő csak délelőtt jár ki, akkor is korán hazamegy s már a tyúkokkal lefekszik. Meleg cseréppel borítgatja a lábát, mert télen-nyáron fázik, tehát tőle bátran mehetünk.

Erré aztán mindenki megnyugodott, pedig magam találtam ki az egészet. Most már gyorsan megegyeztünk, hogy ebédután indulunk.

Negyedóra mulva ismét együtt volt a kis csapat. Én egyszerre vezérré nőttem ki magam. Pajtásaim hízelkedve vettek körül s ugyancsak örült, aki közvetlen mellém tudott furakodni.

Barátaim hű ragaszkodásának hatása alatt csak úgy dagadozott mellem a büszkeségtől. Hogyne, mikor én lettem egyszerre a csapat feje, vezére, szemefénye! Mellettem most még Bagoly Laci is eltörpült, pedig ő egy osztállyal feljebb járt s borzasztó nagy tekintélye volt közöttünk.

Nemsokárt kiértünk a városból. Útközben igen sok megrakott szekérral találkoztunk, melyeken a mezők s lankák istenadta termését szállították hazafelé. Én csak azon imádkoztam, hogy valahogy nagyanyámmal ne találkozzunk. Tudom, egyszerre vége lett volna minden dicsőségemnek.

Végre a csöszház elé értünk. Én már jára-

tos voltam arra, mert többször voltam a lankán az édesapámmal. Kissé aggódva lépkedtem a kis csapat élén s majdnem belém hült a lélek, mikor a szigorú ábrázatú csöszné megállított:

— Hová mentek, gyerekek? — kérdezte hivatalos hangon.

— A nagyanyám lankájára, — mondtam bátorságot erőltetve magamra.

TÜCSÖK NÓTA.

Irta: Móráné Ósz Rózsa.

*Nyári alkony... tücsök nóta...
Elhallgatom már régóta.
Cirpelésök olyan balga,
Nincs semmi szép a kis dalba.*

*Amint állok, amint hallok...
Felbő suhan át a halmon.
Fűszál simul, halkán, lágyan,
Simogatom szelid vágyban.*

*Tücsök nóta milyen balga —
Mégis ez visz ezer dalba...*

*Nyári éjbe, holdsugárba...
Csillagfényes esthomályba...
Ha nótájuk belezendül,
Bennem dalok vágya rezdül.*

*Derüs estbe, csendes éjbe
Kíváncszom holdas fénybe...
Ezüst rétre,
...Édes tücsök cirpelésbe.*

Levelezés.

Sz. I. Szatmár. L. M. természetesen levelezés utján intézte el az ügyet. Ő éveken keresztül volt összeköttetésben több külföldi kiadóvállalattal s célszerűbbnek látta, hogy kötetét ott nyomassa ki. Próbáljon kapcsolatokat szerezni valamelyik külföldi vagy belföldi kiadóval, hátha sikerül dülőre vinni a dolgot. — F. I. Szatmár. Családomban történt gyász eset miatt nem értem rá levélben válaszolni. A kis lap sorsa nehezen bár, de egyelőre biztosítva van és a régi kerékvágásban halad kitűzött célja felé. Az M. írásai mind D. bácsinál vannak, ő tud közelebbi felvilágosításokat adni sorsukról. A kéredezett címet nem tudom. Jó volna talán, ha a régi címre írnanak. Szives üdv. — Bartha Gizella IV. o. Rejtvény-fejtésed kitűnően sikerült, részt veszel a sorsoláson. — Gálffy Gábor, Erdőszentgyörgy. A vizsgák után hazamentél Erdőszentgyörgyre, ahol megérdemelt jutalmadként töltöd a nyarat. Az Új Cimborának ott is hű olvasója maradsz és különösen a rejtvény-rovatot kedveled, de ez meg is látszik rajtad, mert megfejtéseid mind hibátlanak. — Tuka Évike és Piroška, Torda. Rejtvénymegfejtéseitek kitűnően sikerült, a találós kérdést közölni fogjuk az Új Cimborában. Máskor mondjátok meg a kicsi szürkeverébnek, aki a levelet írta helyettetek, hogy ti már magatok is megtudták írni egy levelező lapot. — Horosnyi Zoltán VI. o. t. Dezsőháza. Végre te is bemutatkozol Zoltánka a többi kis cimborának. Az Új Cimborára már fél éve jár neked és nagyon szereted, mert annyi sok szép mesét hoz. A dezsőházi római katolikus elemibe jársz és most végeztél kitűnő eredménnyel az V-ik osztályt. Küldöd az Új Cimborára legutóbbi számában megjelent rejtvények pontos megfejtését és új rejtvényeket is szerkesztettél. A megfejtésed részt vesz a sorsolásban az új rejtvényeket leközzöljük. Írj máskor is kis cimborára. — Daday Zsolt I. g. o. t. Semesnye. Most tetted le 9.83-as általános osztályzattal felvételi vizsgádat az I. gimnáziumba. Ez már derék dolog Zsolt, csak majd a gimnáziumban is így álld meg helyedet. A rejtvények közül az első már megjelent az Új Cimborában, a másik kettő jó. N. K.

Mit játszodjunk?

KAKASVIADAL.

Künn a szabadban fiuk számára.

Ezt párosával játsszák. A két bajnok, akiket a párviadalra egymással szembeállítunk, féllábra áll és azon ugrálva iparkodik ellenfelének neki-rontani. Karjukat a mellen keresztbefonják, mert a kéznek nem szabad mozognia. Tehát összefonott karral, a mellnek segítségével, iparkodik egyik a másikat úgy meglökni, hogy az egyensúlyt elveszítve, önkéntelenül két lábra álljon. Aki előbb érinti másik lábával a földet, az lesz vesztes a kakasviadalban.

Aratás.

*A nyári ég fényes,
csodálatos kéklő,
kint a búzamezőn
duruzsol a cséplő.*

*Ring a búzatábla,
mint egy arany-tenger —
adjon hálát érte
Istennek az ember.*

*Esőt adott Isten,
aztán napsugarat,
ezért most a munkás
hálás szívvel arat.*

*Szívünkben már kikelt
magja a reménynek:
ad Isten kenyeret
gazdagnak, szegénynek.*

*Dalol a pacsirta,
vígán cseng a kasza,
este az aratók
dallal mennek haza.*

*Nóta lesz szívükben,
kalapjukon virág,
ezüst fényt hint rájuk
az esti holdvilág.*

*Vár otthon az étel,
vár az édes álom,
Isten szeme vigyáz
az egész határon.*

Szepesi Nits István.

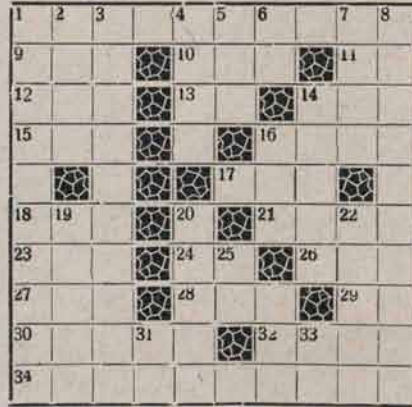
Postán küldött előfizetések.

Merza B. Gyimesbükk 200, Zavada K. Marosvásárhely 200 (1940. jan. 1-ig), Kiss J. Gyergyószentmiklós 200, Némthy N. Szkeresztur 350, (1940. ápr. 1-ig), Soós N. Sülemed 100, Fehér J. 67, Kerezi L. 100, Gollmann A. Gyfehérvár 67, Király F. Torockó 100, Patzell O. Szkeresztur 300, Schuller M. Zabola 100 (1940. júl. 1-ig), Risnița M. Gyszentmiklós 100, Veress I. Gerendkeresztur 50, Szabó B. Nagyenyed 50 (1940. okt. 1-ig), Balla D. Kistarcsa 200 (1940. okt. 15-ig), Demeter O. Makkfalva 90 (1940. nov. 15-ig), Orbán Gy. Tóti 100 (1940. dec. 1-ig), Haldenwáng K. Szalárd 100, Szabady B. Bukarest 200, Kiss I. Héderfája 200, Ref. Leánygimn. Brassó 200, Silló Gy. Mecsapó 200 (1941. jan. 1-ig), Jakab I. Makkfalva 200 (1941. máj. 1-ig), Fejes S. Bhunyad 200, Fodor K. Torda 484, Kató F. Teke 240, Simon J. NyárádszTIMRE 130 lej.

Kiadóhivatal.

Vezeti: **Jóska bácsi.**

Vízszintes sorok: 1. Földrész. 3. Finom eszege. 10. Csúf. 11. „É”-vel a közepén; ijesztő. 12. Folyó hó. 13. Rag. 14. Egyéb. 15. Menedékhely. 16. Igen angolul; kiejtve. 17. Betegség. 18. Ilyen főd is van. 21. Forróégővi állat. 23. Névelő tárgyesetben. 24. Fém. 26. Ital. 27. I. E. Á. 28. Fogoly. 29. „U”-val a közepén házi szárnyas. 30. 2 szó: 1. év románul, 2. könyvlelapon sok van. 32. Alföld. 34. Helységnev.

Függőleges sorok: 1. Akik Amerikában laknak. 2. U. É. H. É. 3. Veszekedés. A szó végén két „s” betű van. 4. Vissza: Könnyezett. 5. A ló is teszi. 6. Keresztül. 7. Betűvetés. 8. Északnyugati európai főváros. 14. Nem hajlékony. 16. Helyest. 19. Közli. 20. Nagyon meleg. 22. Litvániai város. 25. Indulatszó. 31. 000000. 33. „A”-val a végén időmérő.

Betűrejtvények:

T	I	n
T	I	
R	I	

L	Ö	R
L	Ö	R
R	Ö	R

Pótlórejtvények:

—ávid —lrik —óra —ladár.

Ha a hiányzó betűket beírjátok, nagy folyó nevét kapjátok meg.

Megfejtések a május 15-iki számból.

Vízszintes sorok: 1. Ál. 3. Baba. 7. Sap. 9. Arab. 10. Pazar. 14. Boz akó. 17. Razia. 18. Aná. 19. Éneklés. 21. Kés. 24. A kén. 25. Ráró. 27. Kert. 30. Ir. 31. Rés. 34. Áron. 38. Mari. 40. Só. 41. Gagóg. 43. Barack. 48. N. I. K. 51. Rákócz. 53. Ja. 54. Akkor. 55. Az akó. 56. Kas. 57. Apó. 58. A. S. 59. Karf. 60. S. O. S. 62. Clopot. 63. Sál. 65. Kd. 66. Pál. 67. I. P. S. 68. Az. 69. Él.

Függőleges sorok: 1. Ás. 2. Lap. 3. Baba. 4. A rónaság. 5. Babák. 6. Aba. 8. Park. 11. Zab. 12. Az év. 13. R. I. S. Á. 15. Kén. 16. On. 20. Erem. 21. Kor. 23. Sár. 26. Ri. 28. Rabok. 29. S. R. A. C. Ó. 32. És. 33. Sonka. 35. Ráz. 36. Og. 37. Nóra. 39. I. R. Z. 42. Gáz. 45. Ci. 46. Kakas. 47. Sas. 49. I. O. P. 50. Krokodil. 52. Kar. 61. Pápa. 64. Láz. 69. Ép.

Megfejtéseket küldtek be: Horváth Elek, Nagy Karesi, Benedek Sándor, Ferenczy Imre, Bartha Gizella, Buzás Erzsébet.

EGYETLEN ILUSKA.

Röppen a lapda: „Hopsza, fogd meg!”
Iluska fut kacagva most.

Anyakezek védőn sűrögnek,

Kíséretük az aranyost.

Egy éve még csak, hogy leröppent,

S már mennyit tud a kis okos!

Szüleinek hány víg, örömtelt

Percet és édes bajt okoz!

Oly vakmerő! — Bobócska vággyal

Lefutna székről, ágyról is.

Repülne minden kis madárral,

— Ha engednék, — a kis hamis

Arcocskáján, ha sír, ha kér is,

Bájos derűje ott ragyog.

Legkisebb ő a házba — mégis

A szeretetnek legnagyobb!

Erzsike néni.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Colleşti, u. p. Aiud. jud. Alba, akinek címére küldendők az írásművek és rajzok.

Nagy Kálmán, Cluj. — Kormos Jenő, Chiend.